



ТАКАШІ МУРАКАМІ



Кльова квітка
2008, акрил і платинова пластина на полотні, встановленому на дошці, діаметр 400 мм, 1 з 50 картин набору.

Перша сторінка: *Нове плаття короля*
2005, скловолоконно, смола, масляні фарби, лак, акрилові пластини, тканина, залізо, дерево,
1890 x 1090 x 1020 мм

Роботи Такаші Муракамі можуть бути переповнені вишкіреними мультяшними героями у строкатих психоделічних кольорах, полями з широко усміхненими, схожими на ромашки квітками, багатоокими грибами і велетенськими, сексуально роздутими персонажами манга, проте вочевидь вони охоплюють ті популярні та промовляючі маски, крізь які митець реалізує широкомасштабні культурні амбіції, прагнучи змінити статус і сприйняття сучасного мистецтва в Японії. Тільки після приїзду в Нью-Йорк в 1994 р., вже опанувавши традиційну японську техніку живопису – ніхонга – в Токійському університеті образотворчого мистецтва і музики, коли Муракамі пережив відчуття культурного переміщення, відбулось його повернення до отаку – культури, в яку він був занурений з дитинства. Його повторне сприйняття отаку – нав'язливого фендому японських коміксів манга, аніме та комп'ютерних ігор, від яких він давно відмовився у своїх спробах створити високе мистецтво, привело Муракамі до створення його перших всесвітньо визнаних робіт: гіпертрофовані версії персонажів манга зі скловолоконна, з широко відкритими очима, надмірними грудьми – Гіропон (1997) та Мій самотній ковбой (1998) – хлопчина з білявим волоссям, що розкручує жорстке ласо сперми зі свого збудженого пенісу; перші провокативні зразки його впізнаваного бренду японського мистецтва.

Муракамі шукав ширшого культурного визнання, тож звернувся до більш придатного для цього персонажа, якого він вигадав незадовго до від'їзду з Японії: це істота з великою головою та круглими вухами, «о»-подібним ротом і зменшеним тілом, яку він назвав «Містер DOB», що мав стати одним із персонажів, які заселяли художній світ Муракамі протягом наступних 15 років. Разом з вбранням у біле «Kaikai», триоким «Kiki» та увінчаним рогом Містером Pointy, Містер DOB забезпечив підґрунтя для безупинно мінливого фантазійного світу, супроводжуваного віночками усміхнених квітів, смішних грибів та графічно виписаних черепів з ромашками очей. Адаптувавши ретельну техніку живопису, засвоєну від традиційної освіти, Муракамі прийшов до створення гібридного різновиду сучасного мистецтва, що був витворений з (хоч він все ще



*Шлях до просвітлення простирається
занадто далеко вперед.
Як я можу відштовхнути нищівні хвилі
земних бажань?
Я там, в сумному звірі.
Лущиння людства, надто жорстоко.*
2008, акрил і платиновий
листок на полотні
2430 x 2820 x 50 мм

продовжує комбінувати і вивчати) компонентів давньої та новітньої японської культури. Це робиться не тільки для національного глядача, але є і важливою формою експорту, спроможною передати чуттєвість післявоєнної культури Японії неапонській аудиторії

Муракамі запровадив термін Superflat (суперплаский) для описання власного стилю та робіт своїх японських сучасників. Цим роботам властиві плаский вигляд, відсутність моделювання або ракурсу, а також в них закладена можливість багаторакурсного споглядання, що прямо суперечить одноплановій перспективі, як історично властивій західному живопису. Ідеально гладенькі поверхні картин Муракамі, без видимих мазків, поєднані з широким спектром яскравих, але неодноманітних кольорів, створили новий і виразний вокабуляр, що став швидко впізнаваним як його власний. Зроблені від руки ескізи були збільшені, відскановані та перероблені комп'ютерною графікою, коли масштаб, форма і забарвлення можуть безкінечно модулюватися до того, як їх ретельно намалюють на окремих панелях, щоб досягти запаморочливої досконалості, що також



*I potim, i potim i potim i potim i potim /
Super Blue DOB*
2006, акрил на полотні, встановленому на дошці
1000 x 1000 x 50 мм



стала складовою «бренду» Муракамі – парадоксального результату конвертного стилю продукування. «Мистецтво в яке я вірив, – говорить Муракамі, – було мистецтвом, яке затьмарює твою свідомість, яке залишає тебе розірваним, яке змушує тебе задавати питання, бо не було нічого відомого тобі, з чим би ти міг це порівняти».

Звісно, така трудомістка творчість вимагала помічників, і вже у 1995 році Муракамі створив те, що він назвав «Фабрика Гіропон» («Hiropon Factory») (пізніше перейменована у Kaikai Kiki) – велику студію, де

чисельні помічники були залучені у виробництво і просування його мистецьких творів. Це спричинило виникнення двох студій, в Токіо і Нью-Йорку, і співпрацю з десятками людей, переважно молодими митцями (роботи деяких з них Муракамі підтримав і сприяв продажу через заснований ним бієннале арт-ярмарок «Geisai»). Не тільки твори мистецтва, але і купа супутніх товарів – футболки, фігурки, килимки для комп'ютерної «мишки», футбольні м'ячі, всі брендові з персонажами Муракамі – всі вийшли з Kaikai Kiki Co., Ltd, аби розширити вихід Муракамі далеко за межі традиційної території «поп-арту», у напрямку великомасштабного маркетингу широкодоступних товарів «низької цінової категорії» як невід'ємної частини його творчості, так само як і унікальні витвори мистецтва, чия вартість вимірюється б нулями.

Провокативне злиття мистецтва і комерції зробило ще крок вперед, коли у 2003 році Муракамі взявся до співпраці з виробником предметів розкоші – Louis Vuitton. Митець не тільки розробив дизайн низки сумочок і аксесуарів для Louis Vuitton, прикрашених його підписом «очі медузи» і усміхненими квітучими вишнями, що мали високий попит, а й на його полотнах з'явився знайомий логотип LV, розмальований кольорами солодощів. Коли до його продукції додалися п'ятиметрова скульптура геніального, круглоголового Будди, що виблискував платиною, та картини з зображенням зловісного, лихого буддійського монаха Даруми, Муракамі продовжив розширення культурної прірви між традиційною і сучасною культурою Японії. Тим часом гігантські повітряні кульки Kaikai та Kiki, що прикрасять цьогорічний Macy's Thanksgiving Parade на Мангеттені, та видовищні виставки його робіт у палаці Версалью доводять, що його мета – представити решті світу унікальний бренд японського мистецтва – ніщо інше як визначний успіх.

DOB в дивному лісі (Red DOB)
1999, FRP, смоли, скловолоконно, акрил і залізо,
1520 x 3040 мм (12 елементів)
Фото: Christie's Images, Ltd.



Kansei
2007, акрил і листок платини на полотні, встановленому на дошці, 1500 мм x 50 мм

All artworks © Takashi Murakami/
Kaikai Kiki Co., Ltd. All rights reserved.

Текст Кірсті Белл